

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ตบป. 2691
วันที่ 5/10/92
เวลา 10.21 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 6192
วันที่ 5/10/92

34/40

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองโครงการพื้นฐาน

ที่ นร 1002/4372 วันที่ 4 กันยายน 2540 โทร. 281-0992

เรื่อง แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของกระทรวงคมนาคมมาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พิจารณาแผนแม่บทฯ ดังกล่าว โดยได้นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเห็นดังปรากฏตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ นร 1002/4371 ลงวันที่ 4 กันยายน 2540 ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

(นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

35/60

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมชาติ กองโครงการพื้นฐาน
ที่ นร 1002/4374 วันที่ 4 กันยายน 2540 โทร. 281-0992
เรื่อง แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร)

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของกระทรวงคมนาคม มาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เรื่องเดิม

- 1.1 รัฐบาล นายชวน หลีกภัย คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมเมื่อ 28 มีนาคม 2538 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายวิจิต สุรพงษ์ชัย) เสนอ ซึ่งได้ดำเนินการตามแผนงานระยะสั้น คือ การขยายเลขหมายโทรศัพท์ ส่วนแผนระยะยาว เช่นการเปิดเสรี ยังไม่ได้ดำเนินการ
- 1.2 รัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นายสมบัติ อุทัยสาंग) ได้ปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม และเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณา
 - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเรื่องแผนแม่บทฯ เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2539 และได้แจ้งความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมชาติ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2539
(รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1)
 - เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงให้กระทรวงคมนาคมเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือร่วมกันให้ได้ข้อยุติ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
 - 1) คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงาน โดยประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายสิปปนนท์ เกตุทัต) เป็นประธาน และผู้ทรงคุณวุฒิจาก NECTEC ร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการพัฒนากิจการโทรคมนาคม และเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณา เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2539 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ใช้เป็นแนวทางในการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) กระทรวงคมนาคมได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันหารือ รวม 5 ครั้ง จนได้ข้อยุติ และเป็นแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม สิงหาคม 2539 แต่ได้มีการยุบสภา ก่อน แผนดังกล่าวจึงยังไม่ได้เสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณา

1.3 รัฐบาลปัจจุบัน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นายดิเรก เจริญผล) ได้ปรับปรุงร่างแผนแม่บทฯ อีกครั้ง โดยมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญบางประการ และได้จัดทำประชาพิจารณ์เรื่องแผนแม่บทฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในวงการโทรคมนาคม เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2540 เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

1.4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำร่างแผนแม่บทฯ ฉบับปรับปรุง เข้าหารือต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2540 เป็นการล่วงหน้า โดยมี นายดิเรก เจริญผล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมเข้าร่วมประชุมหารือครั้งนี้ด้วย เพื่อที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะได้ใช้เป็นแนวทางในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อแผนแม่บทฯ ฉบับปรับปรุงเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

2. สถานะปัจจุบัน

2.1 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของกระทรวงคมนาคมมาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2540 (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 2)

2.2 สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของกระทรวงคมนาคม

1) นโยบายการเปิดเสรีธุรกิจโทรคมนาคม โดยให้ยกเลิกการผูกขาดของรัฐและพัฒนาการประกอบกิจการโทรคมนาคมไปสู่สภาวะการเปิดเสรีเป็นขั้นตอนในปี 2542 และพัฒนาไปสู่แบบโลกาภิวัตน์หลัง พ.ศ. 2549 ซึ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันอยู่ตามข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก

2) แนวทางการเปิดเสรี แยกเป็น

(1) ระยะก่อนกำหนดเปิดเสรี

- การขยายโทรศัพท์พื้นฐาน ให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ร่วมกันขยายโทรศัพท์ท้องถิ่นและวงจรโทรศัพท์ทางไกลทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้เพียงพอเท่าที่จำเป็น และให้เอกชนมีส่วนร่วมดำเนินการได้ตามความเหมาะสมในลักษณะร่วมลงทุนธุรกิจ

- การขยายโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท ให้ ทศท. เร่งรัดติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทให้ครบทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยให้มีเลขหมายเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 เลขหมายในแต่ละหมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายในปี 2541 และปรับปรุงที่มีอยู่เดิมให้รับความต้องการด้วย
- การปรับปรุงการแข่งขันบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้ ทศท. และ กสท. ร่วมกันดำเนินการให้มีบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ใหม่ โดยกระทรวงคมนาคมอาจมีส่วนในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และข้อกำหนดต่างๆ ที่จะให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ
- การเพิ่มการแข่งขันบริการโทรคมนาคมอื่นๆ ให้ ทศท. และ กสท. ร่วมกันให้บริการโทรคมนาคมมูลค่าเสริมอื่นๆ เช่น โทรศัพท์ติดตามตัว โทรศัพท์สาธารณะใช้บัตร โทรศัพท์ข้อมูลเสียง และอาจให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการได้ตามหลักการเช่นเดียวกับบริการโทรศัพท์พื้นฐาน
- การแปรสัญญาร่วมงานต่างๆ ให้มีการเจรจาระหว่าง กระทรวงคมนาคม กรมไปรษณีย์โทรเลข ทศท. และ กสท. กับบริษัทเอกชน เพื่อแปรสัญญาให้บริษัทเอกชนต่างๆ รวมทั้ง ทศท. และ กสท. (ซึ่งจะแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัด) สามารถแข่งขันกันได้อย่างเป็นธรรม

(2) ระยะหลังกำหนดเปิดเสรี

แผนแม่บทฯ ฉบับนี้กำหนดประเภทของบริการ และผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมเป็นดังนี้

- ประเภทของบริการโทรคมนาคม แบ่งเป็น 4 ประเภทคือ
 - บริการโทรคมนาคมพื้นฐาน (Basic Services)
 - บริการโทรคมนาคมมูลค่าเสริม (Value-added Services)
 - บริการโทรคมนาคมเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)
 - บริการพหุสื่อ (Multi-media)

ทั้งนี้ ในแต่ละประเภท กระทรวงคมนาคมหรือคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) องค์กรกำกับดูแลที่จะจัดตั้งขึ้นจะเป็นผู้กำหนดลักษณะ ชนิด และเงื่อนไขก่อนกำหนดการเปิดแข่งขันเสรี ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีเงื่อนไขเฉพาะตัวตามที่ กสช. กำหนด

- ประเภทของผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ
 - ผู้ให้บริการโทรคมนาคม (Service Provider)
 - ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม (Network Provider)

- ผู้ให้บริการทั้งบริการโครงข่ายโทรคมนาคมและบริการโทรคมนาคม
พร้อมกัน (Network and Service Provider) ซึ่งแต่ละประเภทจะมี
เงื่อนไขในการรับใบอนุญาตเฉพาะประเภท

- 3) **หลักเกณฑ์การเปิดเสรีธุรกิจโทรคมนาคม** ให้คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) องค์กรกำกับดูแลที่จะจัดตั้งขึ้น กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับในการแข่งขันให้สามารถแข่งขันกันได้อย่างเท่าเทียมกัน ส่วนจำนวนผู้ให้บริการแต่ละประเภทให้เป็นไปตามที่ กสช. กำหนดหากจำเป็น
- 4) **การแข่งขันการให้บริการ** กำหนดให้เอกชนเข้ามาแข่งขันได้ทันทีที่เปิดแข่งขันเสรี โดยไม่จำเป็นต้องมีระยะเวลาคู่ครองกิจการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 5) **การแปรสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.)**
 - (1) ให้กระทรวงคมนาคมและกระทรวงการคลัง ร่วมกันจัดตั้งบริษัทรวมทุน (Holding Company) ระหว่าง ทศท. กับ กสท. ก่อนแปรสภาพเป็นบริษัท จำกัด โดยรัฐถือหุ้นทั้งหมด
 - (2) แปรสภาพ ทศท. เป็นบริษัท ทศท. จำกัด และ กสท. เป็นบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด และบริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด ทั้งนี้ให้บริษัทรวมทุนเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัททั้งสาม ซึ่งยังคงสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งรัฐถือหุ้นทั้งหมด
 - (3) ให้บริษัท ทศท. จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด หาพันธมิตรร่วมทุน (Strategic Partner) เข้ามาถือหุ้นในแต่ละบริษัทไม่เกินร้อยละ 25 ผู้ลงทุนเฉพาะราย (Private Placement) เข้ามาถือหุ้นรวมไม่เกินร้อยละ 22 โดยรายใดรายหนึ่งถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 และให้แต่ละบริษัทจัดสรรหุ้นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเดิมของ ทศท. และ กสท. ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ทั้งนี้ให้รัฐมีสัดส่วนการถือหุ้นในแต่ละบริษัทต่ำกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้บริษัททั้งสองมีสถานะภาพเป็นบริษัทเอกชน จำกัด
 - (4) สำหรับบริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด ยังคงให้รัฐถือหุ้นทั้งหมดจนกว่าจะสามารถแปรสภาพเป็นบริษัท เอกชน จำกัด ได้ในเวลาที่เหมาะสม
- 6) **บทบาทขององค์กรกำกับดูแล**
 - (1) กระทรวงคมนาคมรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายระดับชาติ
 - (2) คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) รับผิดชอบการกำกับดูแลผู้ประกอบการและคุ้มครองผู้ใช้บริการ

- (3) กสช. หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือคณะรัฐมนตรี รับผิดชอบการอนุญาตให้ผู้ประกอบการธุรกิจโทรคมนาคม ตามความสำคัญ ลักษณะและประเภทของบริการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
- (4) กรมไปรษณีย์โทรเลขให้คงสถานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดิม รับผิดชอบการบริหารความถี่วิทยุและงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498

7) อื่นๆ

แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ได้กำหนดนโยบายที่สำคัญอื่นๆ รวมทั้งมาตรการที่ควรดำเนินการไว้ด้วย ได้แก่

- (1) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
- (2) การพัฒนากฎหมายโทรคมนาคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (3) การค้นคว้าวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม
- (4) การคุ้มครองผู้บริโภค
- (5) การเพิ่มบทบาทภาคเอกชน
- (6) การแยกกิจการไปรษณีย์ออกจากกิจการโทรคมนาคมของ กสท.
- (7) การกำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการ
- (8) การรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์และพหุสื่อ
- (9) การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการโทรคมนาคมในภูมิภาค

(ตารางเปรียบเทียบแผนแม่บทฯ สิงหาคม 2539 กับแผนแม่บทฯ กรกฎาคม 2540

(ฉบับปรับปรุง) ตามเอกสารแนบ 3)

2.3 แผนแม่บทฯ สิงหาคม 2539 กับแผนแม่บทฯ กรกฎาคม 2540 (ฉบับปรับปรุง) มีข้อแตกต่างที่เป็นสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

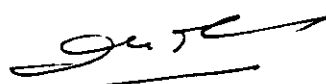
- 1) แนวทางการเปิดเสรี แผนแม่บทฯ สิงหาคม 2539 กำหนดให้มีระยะเวลาคุ้มครองกิจการบริการทางไกลภายในประเทศของ ทศท. และบริการทางไกลระหว่างประเทศของ กสท. เป็นเวลา 3 ปี นับจากการเริ่มเปิดแข่งขันเสรี แต่แผนแม่บทฯ กรกฎาคม 2540 (ฉบับปรับปรุง) ให้เอกชนเข้ามาแข่งขันได้ในทุกบริการทันทีที่เปิดแข่งขันเสรี
- 2) แนวทางการแปรรูป ทศท. และกสท. แผนแม่บทฯ สิงหาคม 2539 กำหนดให้ ทศท. และ กสท. แปรรูปเป็นบริษัท เอกชน และแข่งขันกันให้บริการ โดยแยกกิจการไปรษณีย์จัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่แผนแม่บทฯ กรกฎาคม 2540 (ฉบับปรับปรุง) ให้ ทศท. กสท. และกิจการไปรษณีย์ร่วมกันจัดตั้งเป็นบริษัทรวมทุน (Holding Company)

3. ความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2540 พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังนี้

1. แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโทรคมนาคมของประเทศซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสาขาอื่น ๆ ในหลายด้าน เช่น ด้านการลงทุน การเงินการธนาคาร การศึกษา รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมของกิจการโทรคมนาคมในประเทศให้แข่งขันได้เมื่อเปิดเสรีในปี 2549 ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาสนับสนุนแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมให้ก้าวไปสู่ขั้นดำเนินการได้อย่างแท้จริง
2. สำหรับเรื่องแนวทางการแปรรูปองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทยนั้น เห็นควรให้ทั้งสองหน่วยงานแข่งขันกันให้บริการ เพื่อมิให้เกิดการผูกขาดโดยผู้ประกอบการรายใหญ่ และส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายย่อย ในการแข่งขันกันให้บริการ ให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่เป็นธรรม ส่วนกิจการไปรษณีย์ซึ่งเป็นกิจการที่แตกต่างจากกิจการโทรคมนาคมนั้น เห็นควรแยกกิจการไปรษณีย์ออกจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย และจัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยในระยะแรกรัฐควรให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กิจการไปรษณีย์ก่อน ภายใต้แนวทางการพัฒนาให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ในระยะต่อไป
3. ในด้านองค์การกำกับดูแล เห็นควรให้คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม และจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุซึ่งปัจจุบันเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมไปรษณีย์โทรเลขด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การกำกับดูแลนโยบายและการดำเนินกิจการโทรคมนาคมเป็นไปอย่างมีเอกภาพ ส่วนกรมไปรษณีย์โทรเลขเห็นควรปรับบทบาทให้ทำหน้าที่เป็นสำนักงานคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ
4. สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) ซึ่งมีจำนวน 15 คน ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง 5 คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก 10 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรี จะเป็นผู้แต่งตั้งโดยการเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมนั้น เห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่เหมาะสม แต่ควรที่จะระบุถึงอำนาจการแต่งตั้งและการถอดถอนประธานและเลขาธิการ กสช. ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน และสามารถดำเนินงานได้อย่างอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ